

Innspill til stortingsmeldingen om folkehelse og levekår i samiske områder

I september arrangerte Folkehelseforeningen sin årlige Folkehelsekonferanse. Denne gangen i Tromsø og i samarbeid med Sametinget, Universitetet i Tromsø, Troms og Finnmark fylkeskommune og Tromsø kommune. Det var en egen "stream" med tre parallellsesjoner om samiske levekår. Folkehelseforeningen vil derfor oppfordre regjeringen til å ta inn i meldingen kunnskapen og anbefalingene som ble presentert av samiske forskere og forskningsmiljøer under [Folkehelsekonferansen 2023](#).

Folkehelsekonferansen 2023 hadde stort fokus på de unges stemmer i folkehelsearbeidet og vi mener at det er særskilt viktig å vektlegge tiltak rettet mot faktorer som styrker unge samers helse og tiltak mot helserisikoer som for eksempel det som ble presentert av professor Siv Kvernmo i innlegget om [Samisk ungdoms syn på egne liv, ressurser og helse](#). Vi oppfordrer også til at regjeringen ser på all relevant kunnskap og relevante anbefalinger i rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen i arbeidet med meldingen.

Folkehelseforeningen er medlem [World Federation of Public Health Associations](#) (WFPHA) og under årets konferanse var Emma Rawson Te-Patu kommende president i WFPHA invitert som innleder og spesiell gjest. I forbindelse med besøket i Norge var hun invitert av Sametinget sammen med generalsekretær og styremedlem i Folkehelseforeningen til Kautokeino og Karasjok og hun var med på kick off for Saminor 3 på Røros. Hun var også i møter i Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet og på Stortinget. Emma Rawson Te-Patu vil bli WFPHA første president fra en urfolksgruppe (maori fra Aoteroa New Zealand).

WFPHA har allerede en "working group on indigenous public health. I følge rapporten til Sannhets- og forsoningskommisjonen så viser forskning om urfolks helsetilstand flere fellestrekk mellom urfolksgrupper til tross for at de bor på ulike steder over store geografiske områder og med stor variasjon i sosioøkonomiske forhold og levekår. Historiske traumer og kulturell assimilasjon med tap av språk og kultur, diskriminering og negative følelser knyttet til å være urfolk har vært en del av konsekvensene av assimilasjonspolitik og som har påvirket og fremdeles påvirker urfolks fysiske og psykiske helse. Folkehelseforeningen oppfordrer regjeringen til å også ha et internasjonalt urfolksperspektiv i meldingen og se på tiltak for strukturer og rammebetingelser for organisasjoner og institusjoner som kan bidra til et godt samarbeid mellom urfolk på folkehelseområdet.

15.oktober 2023

Annica Lindén Øygard
Generalsekretør

Ragnhild Storstein Spilker
Styremedlem